

Kroje pisma

rezultat projektu

Nowe Technologie wsparciem dla edukacji

nr umowy - POWERSE-2018-1-PL01-KA101-049291

realizowanego ze środków POWER na zasadach programu Erasmus+

sektor Edukacja szkolna

„Ponadnarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej”

Krój pisma stanowi jeden z podstawowych parametrów każdej litery, określa charakterystyczny wygląd i unikalność każdej rodziny fontów, decydując o wyglądzie, ich pochyleniu, pogrubieniu, rozciągnięciu, itp. Istnieje wiele tysięcy krojów pisma, jednak większość z nich można zaszeregować do kilku podstawowych grup.

Antykwy renesansowe

Krój oparty na odręcznym piśmie skrybów z uwidocznionymi szeryfami, które w literach podrzędnych są nachylone pod pewnym kątem. Grubość linii zakrzywień zmienia się - przechodzi od przewężeń do pogrubień. W literach występuje mały kontrast między cienkimi i grubymi elementami - grubość linii litery zmienia się od niezbyt cienkiej do niezbyt grubej.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÀ
OPQRSTUVWXYZÀ
ÅÉÎÏÖØabcdefghijklmnopghijklm
nopqrstuvwxyzàåéîïöø
ü&1234567890(\$£.,!?)

Przykład kroju antykwy renesansowej - SABON

Teoretyczna linia, łącząca najcieńsze (punkty przewężeń) miejsca litery jest skośna (wyraźnie widać na przykładzie "O"), nazywana jest osią litery, szeryfy w minuskułach są pochylone. Osie litery w antykwach renesansowych są skośne. Antykwy renesansowe świetnie nadają się do prezentacji bardzo dużych ilości tekstu podstawowego, kroje te nie przyciągają uwagi i bardzo rzadko charakteryzują się szczególnymi cechami przeszkadzającymi w czytaniu.

Antykwy klasycystyczne

W XVIII wieku wprowadzenie gładszego papieru, bardziej zaawansowane techniki druku i rozwój urządzeń mechanicznych doprowadziły do tego, że kroje pisma stały się bardziej mechaniczne. Z biegiem czasu struktura pisma ulegała zmianom, uwidaczniają się trendy oraz wpływ stylu życia i zmian kulturowych. Nowe kroje pisma nie naśladowały już pociągnięć piórem. W antykwach klasycystycznych widoczne są szeryfy, ale ich wygląd znacznie się zmienił - stały się poziome i bardzo cienkie.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÀÁ
ÉÊËØÜabcdefghijklmnopqrstuvwxyz
nopqrstuvwxyzàáéêëø
&1234567890(\$£€.,!?)

Przykład kroju antykwy klasycystycznej - WALBAUM

Kroje pisma zaczęły charakteryzować się surową strukturą, ostrymi przejściami od przewężeń do pogrubień, dużym kontrastem grubości kresek. W kształcie liter nie jest widoczny efekt dawany przez ścięte pióro, oś liter jest pionowa. Wygląd antykw klasycystycznych jest zwykle zimny i elegancki, litery mają imponujący wygląd, zwłaszcza, gdy są bardzo duże. Ze względu na ostre przejścia pomiędzy pogrubieniami i przewężeniami większość antykw klasycystycznych nie nadaje się do prezentacji większych partii tekstu podstawowego. Cienkie linie prawie zanikają, a grube są bardzo wydatne.

Antykwy linearne szeryfowe

Współ z rozwojem przemysłu narodziła się sztuka reklamy, w której początkowo wykorzystywano antykwy klasycystyczne, dodatkowo je pogrubiając. Antykwy linearne szeryfowe mają słabo widoczne pogrubienia i przewężenia, lub nie mają ich w ogóle.

A B C D E F G H I J K L M
N O P Q R S T U V W X Y
Z À a b c d e f g h i j k l m n
o p q r s t u v w x y z à & 1
2 3 4 5 6 7 8 9 0 (\$ £ . , ! ?)

Przykład kroju antykwy linearnej szeryfowej - CLARENDON

Czasami kroje te nazywa się egipcjankami, ponieważ stały się popularne w czasach fascynacji Egiptem w cywilizacji zachodniej. Aby zapewnić dobrą sprzedaż, wielu krojom z tej kategorii nadano egipskie nazwy - Memphis, Cairo, Scarab. Wiele antykw linearnych szeryfowych, w których kontrast grubości kresek jest niewielki jest bardzo czytelnych, co oznacza, że można stosować je do tekstu podstawowego. Tekst złożony tymi krojami jest ciemniejszy, niż tekst złożony antykwami renesansowymi, gdyż kreski są grubsze i zazwyczaj mają tę samą grubość w całej literze.

Antykwy linearne bezszeryfowe

Stosunkowo późno w ewolucji pisma usunięte zostały szeryfy, a nowy krój stał się popularny w dwudziestym wieku. Antykwy linearne bezszeryfowe są zazwyczaj krojami jednoelementowymi, co oznacza, że w kreskach praktycznie nie widać przewężeń i pogrubień, litery wszędzie są bardzo zbliżonych grubości.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Przykład kroju antykwy linearnej bezszeryfowej - FRANKLIN

Większość antykw linearnych bezszeryfowych cechuje stała grubość kresek, jednak w kilku krojach widać przewężenia z widocznymi osiami liter, np. *Optima*. Pod względem zmian grubości krój ten wskazuje na antykwy linearne szeryfowe, z kolei brak szeryfów na antykwie linearnej bezszeryfowej. Należy być ostrożnym stosując kroje tego typu, gdyż bardzo trudno łączy się je z innymi krojami.

Pisanki

Do tej grupy zaliczamy kroje wykazujące odrębny charakter pisma, wyglądające na wykaligrafowane.

A B C D E F G H I J K L
M N O P Q R S T U V W
X Y Z À Á Ê Ë a b c d e f g h i j k
l m n o p q r s t u v w x y z à á ê ë ì õ
& 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 (\$ £ . , ! ?)

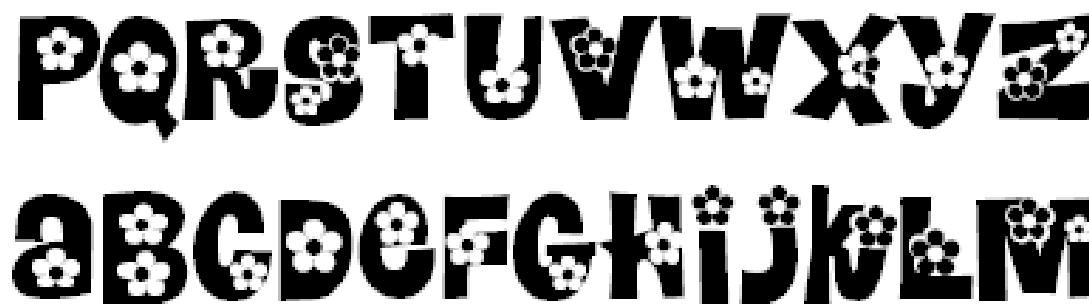
64

Przykład kroju pisanki - POETICA

Pisanki powinny stosować się z umiarem, a krojów "wymyślnych" nie stosuje się w przypadku większych bloków tekstu. Wyrazy złożone wersalikami pisanek przeważnie nie prezentują się najlepiej, wręcz odstraszaają i w ogóle nie są czytelne.

Ksenotypy

Ksenotypy są charakterystycznymi krojami, mogą być zabawne, łatwe w stosowaniu, wyróżniające się, przeważnie stosunkowo tanie, potrafiące wyrazić praktycznie każdy zamysł.



Przykład kroju ksenotypu - EFN FLORIAN

W zależności od sposobu użycia ksenotypy mogą bezpośrednio wpłynąć na przekaz i odbiór emocji. Należy postępować świadomie dokonując wyboru określonych krojów, zwracać uwagę na szczegóły.